

NORSK MISJONSTIDENDE

Nr. 36. 7. septbr.

ORGAN FOR DET NORSKE MISJONSSKAP

1940. 95. årgang.

Gustava Kielland og hennes verk.

Av sokneprest T. B. Ekeland.

Gud har mange tanker med sitt riksarbeid som ennå ikke er satt ut i livet, mange frø som ennå ikke er sådd. Det ligger gjerninger ferdig og venter.

Når hans tid er inne, og han har utvalgt, oppdratt og kalt dem som skal bære hans tanker fram, realiserer han sine planer mellom menneskene her på jorden.

Slik var det og da han ville ha kvinnene med i aktivt arbeid for sin store rikssak i vårt land. Da valte han Gustava Kielland.

Det var ikke tilfeldig valget falt på henne. Ikke ved loddtrekning eller på slomp. Gud handler alltid etter visse planer. I denne «tidens fylde» var hun den lageligste, ja, den eneste.

Selv syntes hun ikke så. Men var det ikke alltid så når Gud kalte?

«Gå i fra meg, Herre, jeg er en syndig mann.»

«Ve meg, jeg er fortlapt!»

«Jeg, den ringeste —!»

Men Gud valte henne.

Vi døgnets kortsynte barn har jo ingen rett til å dømme om Guds planer. Alt han gjør, er vist, rett og godt. Men vi tør visst si: Han valte den rette.

Gustava Kielland hadde fått rike naturgaver på alle vis: lysende intelligens, for sin tid framifrå opplæring, et vakkert ytre, et vinnende og verdig vesen, et rikt, varmt hjerte, et følsomt og åpent sinn.

Og Gud tok seg av hennes åndelige liv og vekst på en særskilt måte. Nettopp han som ble hennes husbond og beste arbeidskamerat, fikk hjelpe henne fram til en friggjort, glad og trygg kristentro.

Det gikk ikke for seg i ett blunk. Mye måtte rives før Gud fikk en tuft å bygge *sitt* på. Hennes eget korthus måtte ramle i grus før Herren kunne bygge sitt frelsesbyggverk på bare nådegrunnen. Det var år fulle av kamp og pine og livstretthet. Men så vant hun livet og fant seg sjøl og ble dannet til det verket som ventet på henne.

Og i Guds time ringte himmeriks

klokker for hennes øre og hjerte. Det var på det minneverdige møtet i Stavanger i 1840. Da så hun den veien Gud pekte på og sa seg villig til å gå den.

Alt samme året samler hun 4 kvinner fra grenda, 2—3 av sine døtre og visstnok et par tjenestjenter til det første arbeidsmøtet for misjonen i Lyngdal prestegård — *den grunnleggende kvinneforening i vårt land, ursellen til de tusen som arbeider i dag.* —

Frøet var sådd. Det kunne blitt uten spirekraft? Nei, det kunne det ikke. For det var Guds levende frø i hjerteåkeren, Guds åker.

Gustava Kielland.

Begynnelsens kår
var ringe som alltid i gudsríkets vår:
Et sennepsfrø bare, det minste blant
frø,
men livet var i det som aldri kan dø.
Og Herren ga solskinn og Herren ga
regn
og frukt i sitt hegn.

— — — — —
Og treet skjøt opp.
Nå raker mot himlen dets frodige
topp,
og grenene brer seg så vide om land
fra Nordkapp og helt ned til Kristiansand,
fra grensen og ut til de drivende garn,
fra mor og til barn!

Vi har grunn til å feste og takke. Men vi må og dyrdsle arven og fylle plassen etter de gamle. Som en kvinne sa, hun kom i foreningen like etter morens død: «Eg vil so gjerne ta mor sin plass her i laget!»

*

En kan så lett tro at fru Kielland var så opptatt at hun ikke fikk tid til å dyrke sin ånd, men ble vimsende og overfladisk.

Slik var det ikke. Det forteller hennes «Hierteblade».

Hør hva hun skriver *en stille kveldstund i desember 1831*:

«Hvor usigelig vederkvegende er ikke aftenen for meg. Hele den lange, urolige, tummelfylte dag lever jeg kun for andre. Om aftenen når barna sover, og hussylene er endt, kommer jeg liksom til meg selv igjen og begynner å leve mer for meg selv. Tankene stilner og ordner seg. Hjerte og sinn blir seg mer bevisst, og stillheten, tausheten gjør meg etter dagens tretende larm så inderlig godt.»

— I slike stille stunder skriver hun så dype og vakre sannheter.

Liljene og ordet — 1. april 1827.

«Nyttårsdag satte jeg ned to liljekvister i en urtepotte, den ene hadde ligget på et mørkt og fuktig sted, den andre hengt i et papirnett i sterk hete. Den ene var bløt og syntes å ville gå i forråtnelse, den annen var tørr og syntes å være ganske vissen.

Jeg satte dem ned begge med den formodning at de ikke kunne spire opp, vannet dem dog imellom og satte dem i solen for dog å gjøre hva jeg kunne, og etter et par måneders forløp tittet deres små lysegrønne spirer opp av jorden. Siden den tiden kan man daglig se at de vokser og grønes alt mer og mer.

Således hviler ordets sæd usynlig og forborgen i fordervede og døde menneskehjarter, og den som utsår dem, må vel helt ofte fristes til den mistrøstige tanke: Dette er et forgjeves arbeid. Men Herrens nådesol oppvarmer, hans levende vannstrømmer bløtgjør og forfrisker, og om kortere eller lengere tid spirer den fram av hjertet og stadfester ved dette underverket det sannhetens ord fra sann-

16. søndag etter tref. Joh. 11, 32—45.

Er du kommen dit hvor Jesus er?

Av prost Sigmund Feyling.

Det står i dagens tekst at da Maria kom dit hvor Jesus var, begynte det å skje noe.

Det første som skjedde var at hun så ham. Før hadde hun sett sin døende bror. Tatt farvel med ham. Ført ham til graven. Hun hadde sett på de for-gjeves forsøk de gjorde for å få Jesus til å komme tidsnok. Hun så den kalde vantro som holdt på å vokse fram i hennes sjel. Men nå så hun ham. Og da ble alt annerledes.

Det annet som skjedde var at hun falt ned for hans føtter. Der hadde hun vært før, vet vi. Da hadde Jesus sagt om henne at hun hadde valt den gode del. Nå var hun på god vei å miste den. Men da hun kom dit hvor Jesus var, fant hun sin kjære gamle plass igjen.

Det tredje som skjedde var at hun sa ham alt. At hun trodde han hadde gjort seg mer umake med å komme mens det var tid. At hun var skuffet, ja, til og med bitter. Det var så godt å få det sagt. Hun hadde lukket alt det vonde inn i seg selv. Men da hun kom dit hvor Jesus var, lærte hun igjen å leve det åpne liv.

Og så skjedde det så mye mer som dagens tekst forteller om. Livets Herre sto foran dødens port. Døden ga sitt bytte tilbake. Jesus kom tidsnok. Han kommer alltid tidsnok.

Det fjerde som skjedde leser vi om i neste kapittel.

Hun ga ham alt. Hadde Jesus gitt henne det beste, så var nå hennes valgspørsmål blitt: Det beste for Jesus. Den kostbare alabasterkrukke ble knust. Da hun kom dit hvor Jesus var, lærte hun ikke bare å ta imot, da lærte hun å gi.

hetens lepper: «Mitt ord skal ikke vende tomt tilbake, men utrette hva jeg vil.» Å ja, dette den evige kjærlighets ord framdriver det ene skjønnne grønnende håpets blad etter det andre, og snart står troens hvite lilje mellom dem i sin renhet og skjønnhet og kveger oss med sin

Hvor er ikke denne søndags tekst betegnende for Gustava Kielland og hennes livsverk. Hun kom som ung pike dit hvor Jesus var. Der mottok hun så mye som gjorde henne så uendelig rik. Der vokste også trangen fram hos henne etter å gi. Også for henne ble det et valgspørsmål: Det beste for Jesus. Derfor ærer vi hennes minne i dag.

Er du kommen dit hvor Jesus er? Hvorfor så ikke komme i dag? Det skal i sannhet bli noe for deg å oppleve.

Å tro!

Det var en liten pike, forteller Moody, som ønsket seg et fargeskrin. Hun tok bestefaren ved hånden og fikk ham inn i sitt værelse. Der pekte hun på golvet hvor hun med småkjeks hadde dannet følgende ord: «Bestefar, jeg ønsker et fargeskrin.» Hun sa intet, og bestefar sa intet, men han gikk og kjøpte et fargeskrin. Da han kom hjem igjen, hengte han frakken av seg i gangen og gikk inn i barneværelset. Der tok den lille ham igjen ved hånden og førte ham uten å spørre etter fargeskrinet avsted til sin lekekrok, og nå sto det på golvet skrevet: «Bestefar, jeg takker deg for fargeskrinet.»

Den gamle mann ville ikke for noen pris ha unnlatt å tilfredsstille barnet. Det var tro.

«Tro er å ta Gud på hans ord. De som ønsker et eller annet tegn er alltid i nød. Vi ønsker å komme til dette: Gud sier det — la oss tro det.»

Jeg sender dette videre. Det har gjort meg selv så godt og sier så selv:

Å tro er å bekjenne sine synder og få dem forlatt av Gud for Jesu skyld og så stole på at Gud som har begynt

livssalige lukt som vel kan kalles en lukt til livet.»

Dette kan være en hilsen fra fru Kielland som vi fester for, til oss som fester: Ha tro til Gud og på hans ord! Det skal ikke vende tomt tilbake. Det virker hva han vil.

Det er et livssyn og et program.

den gode gjerning i oss, vil fullende den til vi er vel hjemme hos ham og ser Jesus som han er.

Med det vi nå opplever vil Gud hjelpe oss med dette.

Måtte vi bare være lærvillige og ydmyke oss under Guds veldige hånd.

Olav Rustad.

Barnet midt iblant disiplene.

Matt. 18, 1—7.

Det fortelles om keiser Napoleon at han en gang skulle sette over en elv i Sveits. Fløttmannen kjente farene og bød keiseren å sette seg ned i båten. Plutselig ble båten grepet av en strømhvirvel og dreide rundt, og keiseren reiste seg i båten. Da grep fløttmannen ham i brystet og sa skarpt: Ned, keiser! eller er De døden i vold!

I dag sier Jesus til sine disipler: I må ned fra eders innbilte høyder, fra eders selvgodhet og selvhjelpenhet. Kommer I ikke ned, så er I i dødens vold.

Bli som barn! sier Jesus. Det er omvendelsens hemmelighet. — Hva barnet er, må du og jeg bli overfor Gud, om vi skal få barnekår hos ham. Kjenner du din hjelpeløshet? Stig ned i selverkjennelsens dype sjakt, og du skal få kjenne at båten bærer.

Fra din høye og benådede stilling ser du ikke ned på andre. Nei, da begynner du å gjøre deg liten som barnet. Det er den villige og glade tjeneste for Herren. Han gir en rikdom av oppgaver, og med dem har det seg slik at når hans venner bøyer seg ned og opptar dem i hans navn, så vokser de på dem — ikke i egen storhet, men i hans kraft.

K. Pettersen.

Den store anger.

En blomstrende misjonsmark.

Øya Nias i det Indiske havet er en av de misjonsmarkene hvor arbeidet har nådd store resultater både tallmessig og åndelig. Øya ligger på vestkysten av Sumatra og er en nederlandsk koloni. Den er ikke svært stor og har et innbyggerantall på 160 000. De innfødte var før misjonen begynte ville hedninger som lå i stadig innbyrdes kriger. Hodejegeriet hadde utviklet seg til en ren sport hos dem, slik at en til stadighet kunne se friske avhogde hoder utstilt i byene.

Misjonen har imidlertid totalt endret forholdene på øya. Den nettopp avdøde tyske professoren i misjonshistorie i Berlin, dr. Julius Richter, forteller om misjonen der i en oversikt han har gitt ut over de tyske misjonsmarkene.

Det var det Rhinske misjonsselskapet som begynte arbeidet på Nias allerede i 1865. Arbeidet var hårdt og møysommelig. Etter 25 års virke hadde man fått døpt bare 700. Men øya skulle vise seg å være et overraskelsesens arbeidsfelt. Plutselig opplevde en misjonær på en avsides liggende stasjon på vestkysten at to av de vildeste og mest fryktede innlandsstammene gikk over til kristendommen med høvdingene sine i spissen. Eller rettere sagt, de omvendte seg til evangeliet. Så fikk man en stor vekkelse i 1916, midt under verdenskrigen. Vekkelsen bredte seg fra stasjon til stasjon og omfattet til slutt nesten hele øya. Det er en av de sterkeste og varigste vekkelsesbevegelsene den nye misjons- og kirkehistorien vet å fortelle om. Og noe av det merkeligste er at bevegelsen blusset opp igjen i større omfang seks år senere, og siden er det nesten hvert år lignende åndelige bevegelser i mindre omfang rundt omkring på stasjonene.

Folket på Nias kaller selv vekkelsen for «Den store anger» og understreker derved ett av hovedkjennmerkene ved den. Det er den dype trangen hos dette folket som ellers er så tilbakeholdende, trangen til å bekjenne syndene sine for misjonærene, og den frimodige troen på syndenes forlattelse og barnekår hos Gud. Det

andre hovedtrekket ved vekkelsen er hungeren etter Guds ord og den levende, utrettelige deltagelsen i gudstjenestene, bønnemøtene og bibeltimene.

Misjonens stilling er på denne måten blitt helt endret i de to siste ti-årene. Kristningen av øya går hurtig framover. Den siste årsberetningen melder om 126 227 døpte og 7918 dåpslæringer. Det er altså ikke mer enn omtrent 25 000 hedninger igjen på øya. Tallet på misjonsstasjoner er 7, og fra dem betjenes også 174 bistasjoner. Intet stasjonsområde har mindre enn 10 000 døpte. To av områdene har til og med 24 000. Foruten de 8 ordinerte tyske misjonærene er det 21 ordinerte innfødte, og 1399 eldste er en uvurderlig hjelp for de mange utstasjonene.

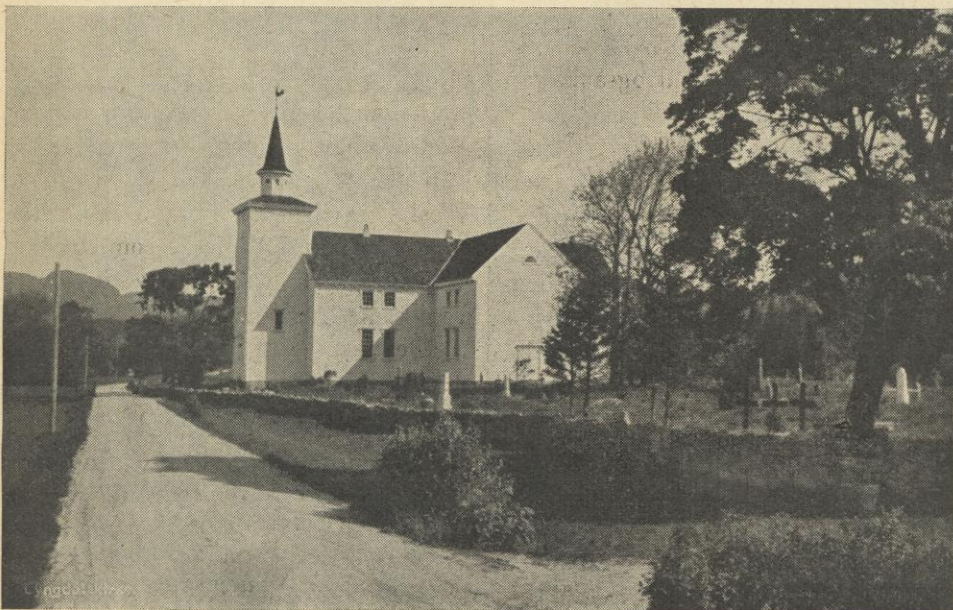
Nias er altså en misjonsmark hvor kirken etter alt å dømme kommer til å omfatte hele folket innen en overskuelig framtid. Bekymringene for misjonærene har i første rekke vært hvordan man skulle vinne over arbeidet slik som det burde vært gjort. Høsten er stor og arbeiderne i sannhet få. Og som i alle vekkelse er det også her mindre heldige biprodukter. Men dette får ikke skygge for gleden over at evangeliet bærer mange fold og gode fold på denne blomstrende misjonsmarken.

I 1936 ble det innført en kirkeordning som skal oppdra den unge kirken til selvstendighet og hjelpe den til å sørge for sine egne kirkelige behov. Når det målet er nådd, har de rhinske misjonsvenners troskap mot Gud båret en frukt som først på den ytterste dag kan verdsettes fullt ut.

Bekymringene.

De små daglige bekymringene er budbærere fra himmelen for å hjelpe deg på veien. Men for at du skal få mest mulig utbytte av bekymringene, må du gjøre minst mulig vesen av dem.

Andrew Bonar.

Lyngdal kirke og kirkegården med Gabriel Kiellands grav.

NORSK MISJONSTIDENDE

Organ for

Det Norske Misjonsselskap
Asylgaten 10, Stavanger

Telefoner:

Redaksjon og ekspedisjon 2275.

Utkommer hver lørdag og koster
kr. 5,00 pr. år, 2,50 pr. halvår og
1,25 pr. kvartal. - - - - -

Til utlandet kr. 8,00 pr. år.
Kan bestilles på postanstaltene

Redaktør:

JOHANNES SKAUGE

Et hundreårs- jubileum.

Det tiltaket Gustava Kielland gjorde da hun satte kvinnene i gang med misjonsarbeidet var et på samme tid gudbenådet og genialt grep. Hun så klart nok til å kunne bryte ny vei. Men som banebrytere og veiryddere flest var hun også en eksponent for sin tid. Hun fikk sin arbeidsdag i en periode da misjonstanken grydde og gjærte hos de norske kristne. Jordbunnen var på mange måter blitt bearbeidd, og lengsel og arbeidstrang var skapt i manges hjerter. Særlig lå det ubrukte krefter i Norges kvinneverden som ingen hadde hatt syn for å skaffe utløsning i misjonsarbeidet. Det ble Gustava Kiellands store fortjeneste og betydning å få disse kreftene i bruk og legge frøet i jorden. Hun ble den steinen som løsnet det store skred.

Men for henne selv og for dem som så den ringe begynnelse, føltes det nok ikke slik. De som Gud utser til banebrytere for en sak, modner han gjennom motgang og svære kamper, — så med Luther, så med Hans Nielsen Hauge, og så med Gustava Kielland. Hun fikk kjempe med tvil i sitt eget hjerte og udugelighetsfølelsen plaget henne, og hun fikk også smake motbør utenfra som ploget der settes i nytt land alltid støter på gamle røtter. Det var fordom å overvinne, kritikk, ja hån fra tilskuere. Og de første årene var det ikke stort å se til skredet. Men ilden slo ned snart her og snart der. Og ved 100-års milepelen er den ringe begynnelse blitt til en hær av kvinner som står sluttet opp om snart sagt alt hva det er i vårt land av kristelig og sosialt arbeid. Sæden bar hundre fold!

Hva kvinnenes innsats har betydd i disse hundre årene for misjonsarbeidet og for kristendommens inngang og vekst i vårt folk er vanskelig å gjøre seg opp noen mening om. Den kan vanskelig overvurderes.

Disse hundre årene har vært en

vidunderlig arbeidsbolk. Det har grodd og spirt i alle tenkelige hjørner av vår vingård, både mellom de norske fjellene og ikke minst ute på de misjonsmarkene som Gud betrodde oss. Det var en seilas i medvind og travel virksomhet. Vi ser tilbake på disse hundre årene i dyp takknemlighet.

1940 setter punktum for hundreåret. Det blander seg vemot i gleden og takknemligheten. Vi stirrer framover med mange spørsmål i våre sinn. Men den som tror på Gud forstirrer seg ikke på spørsmål, han holder seg kampberedt og arbeidsberedt. Han vet at når han hører klemt av aftenklokken da er arbeidsherren i vente. Derfor hilser vi misjonskvinnene som feirer 100-års minnet om sin åndelige mor: Løft blikket fremad og oppad. Hvert berg skal senkes og hver dal skal fylles, og de krokete stier rettes. Og alt folk skal se Guds frelse. Her ligger både oppgaven og løftet.

Minnesteinen over Gabriel og Gustava Kielland.

Som det vil minnes ble det i mars i år satt i gang en innsamling blant kvinneforeningene over hele landet til en minnestein for Gabriel og Gustava Kielland. Imidlertid kom krigsutbruddet, og det er rimelig at innsamlingen som så mangt annet i den tiden stanste foreløpig. Imidlertid er minnesteinen når dette leses ferdig, og innsamlingen fortsetter.

Vi gjengir en del av hva hovedstyret sier om saken i sitt opprop i Misjonstidende for 2. mars i år:

Vi er forvisset om at kvinnefor-

eningene våre over hele landet i 1940 vil feire 100-års jubileet for den første kvinneforeningen, etter som det passer på hvert sted og så sant forholdene gjør det mulig. Dette jubileet vil på en særlig måte bli feiret i Lyngdal. Her er ganske naturlig satt fram forslag om til sommeren å reise en minnestein over Gustava Kielland, og at denne minnesteinen skulle reises av kvinneforeningene.

Steinen blir ganske enkel, ca. to meter høy med en medaljong av ekteparet og følgende inskripsjon:

På framsiden, under medaljongen:

Gustava og Gabriel Kielland
prestefolk i Lyngdal
1837—1854.

På baksiden:

Kvinneforeninger reiste steinen
år 1940 til minne om den første
kvinneforening skipa i Lyngdal
prestegård av Gustava Kielland
år 1840.

1. Kor. 2, 27—31.

Kostnaden blir kr. 3000,00. Vi er forvisset om at kvinneforeningene landet over enstemmig vil være med og skaffe midlene til minnesteinen. Vi overlater til hver kvinneforening å bestemme hvor mye den vil gi. Anslagsvis har vært nevnt kr. 3,00. Det som ikke går med til kostnad av minnesteinen, vil gå inn i den påtenkte jubileumsgaven til misjonsselskapets 100-års jubileum i 1942.

Beløpet kan sendes enten direkte til hovedkassen eller til vedkommende kretskasse. Men gaven må være merket særskilt: «Kielland-minnesteinen».

En kristen mor.

Av Frank Mangs.

Jeg husker ikke når jeg fikk mitt første dype åndelige inntrykk. Jeg var sikkert for liten til å kunne huske det. Men jeg tør ikke tro at jeg i dag hadde vært en kristen og et Herrens vitne dersom jeg ikke hadde hatt en kristen mor. Hun ba for meg før øynene mine så dagens lys, og det var hun som første gangen hjalp meg med å folde hendene og be bønnen min:

Gud som har oss småbarn kjær, se til meg som liten er!

Og mange andre har hatt samme nåde som jeg. Jeg tenker at vi alle av hele vårt hjerte vil takke Gud for at han ga oss denne nåden som så mange savner: En kristen mor.

Min mor er ikke lenger i live. Hun gikk hjem forleden sommer, gammel og grå og mett av dager. Jeg vet at det ikke gikk en eneste dag uten at hun sukket til Gud for sitt yngste barn. Og mange som leser disse linjene, har vært med på å gjemme sin

mor i jordens favn. Det varme hjertet hennes er stanst, og den lengtende sjelen hennes har funnet ro. Hun har kjempet ut, og hun venter på deg på den andre stranden. Måtte hun ikke vente forgjeves! — Men du lever ennå og er midt oppe i kampen og ansvaret. Og kanskje du også bærer navnet: En kristen mor.

Har du tenkt på hvor store muligheter du har? Du har fått en eller flere spede menneskeplanter å verne om, og det du gir dem, kommer til å bli avgjørende for hele framtiden deres.

Dersom det er Guds vilje, kan du bli en Guds medarbeider på en særlig måte, og du kan tidligere enn noen annen påvirke barna dine. Før et eneste frø til godt eller vondt er falt i hjertet deres, kan du så den edle sæden din. Og det som blir sådd tidlig, slår alltid de dypeste røttene. Det kan se ut som om synden og vantroen,

Stavanger krets av Norsk Søndagsskoleforbund

feirer 40-års jubileum i år.

Det var søndagsskoleforeningene i Ryfylkes, Karmsunds, Stavanger, Jærens, Dalånes og Flekkefjords prostier og Ølen sogn i Bergen stift som sluttet seg sammen og dannet Stavanger krets i 1900. — Søndagsskolearbeidet i kretsen har vært i jevn vekst i disse 40 årene. Kretsen teller nå 170 søndagsskoler med et barneantall på 12 110, og 632 kvinner og menn deltar i arbeidet. Det er 35 bibelklasser med tilsammen 605 elever fra 14 til 20 år, og med 48 ledere. Alt i alt er elevantallet med barn og ungdom 12 715 med et samlet personale av 680.

Kretsens formann er søndagsskolens grand old man i Stavanger, lærer Gabriel Olsen, som trofast har skjjøttet dette hvervet i 24 år.

50-års jubileum som foreningsformann.

Elisabet Vareberg kan i år feire 50-års jubileum som formann i Vestre Åmøy kvinneforening.

Vi takker for dette lange og trofaste virket i misjonens tjeneste.

Misjon i kringkastingen.

Vi gjør våre lesere oppmerksom på et misjonsforedrag i husmortimen tirsdag 17. september kl. 18 (6). Foredraget skal holdes av frk. Lina Lerheim, Oslo, over emnet: «Kvinneforeningenes vekst og utvikling etter Gustava Kielland.»

verdens ånd og tidsånden skal kvele alt, men det er ikke slik. Den gode sæden du sådde lever ennå i dag, og en gang skal den bryte fram gjennom overflaten og bære en velsignet grøde. Bli ikke trett, du kristne mor, av å leve og vandre, tenke og handle som en kristen! Bli ikke trett av å tale med din frelser om dem du elsker mest på jorden! Når tiden er inne, kommer bønnensvaret.

Det er en kjent sak at store menn som regel har hatt betydelige mødre. Kirkefaren Augustin var nok aldri blitt den han var, dersom han ikke hadde hatt en mor som hverken ga Gud eller seg selv ro før sønnen var blitt grepet av Kristus. Og John Wesley var ikke redd for å la en hel verden vite at han både som kristen og sjelevinner hadde uendelig mye å takke sin gudfryktige mor for.

Det fins kristne mødre som bestemmer hvordan tilstanden skal bli tjue år heretter. La menigheten i dag være fylt av fromme menn! Men la verdens ånd, forfengeligheten og småskårnheten herske over de kristne mødrene i dag, og neste ætteledds menn kommer til å spotte menigheten og vende den ryggen!

En takk.

Vi takker alltid Gud for eder alle når vi kommer eder i hu i våre bønner, idet vi uavlatelig minnes eders virksomhet i troen og arbeid i kjærligheten.

1. Tess. 1, 2—3.

Da Gustava Kielland skrev sine «Erindringer» sluttet hun med takk til Gud. Slutningen på mine «Erindringer» skal være: Min sjel, lov Herren, sier hun.

Hun følte hvordan Gud rikt hadde velsignet henne, og ikke minst gjennom de mange misjonskvinneforeninger, hvis stifter hun var.

I dag, ved 100-årsminnet for den første kvinneforening, takker vi Gud for hva han ga i den rikt utrustede prestekone Gustava Kielland. Gjennom sin innsats for misjonskvinneforeningene er hun blitt en av de kvinner som har betydd mest for utløsningen av de norske kvinners virkestrang. Det er ingen gitt å måle verdien og velsignelsen av at mødre og døtre i flere slektledd har samlet seg om en av de mest inspirerende oppgaver som kan stilles oss mennesker, nemlig misjonen.

Men som vi i dag takker Gud for stifteren, Gustava Kielland, takker vi også de titusen på titusen av norske kvinner som har fortsatt og utvidet kretsen av bedende, arbeidende misjonskvinner.

Det er dem som har hatt travelt med å geipe til de strømpestrikkende, skravlende kvinneforeninger, men det tør sikkert sies at denne geip mer og mer forsvinner og er avløst av høy respekt for hva de trofaste misjonskvinner har betydd for evangeliets utbredelse både her hjemme og på misjonsmarkene.

Aldri ville Det norske misjonsselskap være nådd så langt om ikke de 4500 kvinneforeningene i by og bygd hadde stått bak. Misjonskvinneforeningene er nå en av de sterkeste kristelige rørsler i vårt land.

Til takken for misjonskvinnenes «virksomhet i troen og arbeid i kjærligheten» føyes et levende ønske om at arven må føres videre fra slekt til slekt. Gustava Kielland hadde sine tre småpiker under 13 år med på den første kvinneforening. De løftet arven etter mor, og deres barn igjen etter dem.

På den måten skal det fortsatt spire og gro inntil høsten er moden, og man samles av alle ætter og stammer og folk og tunger for tronen og for Lammet.

K. O. Kornelius.

Kvinneforeningenes oppgave.

Kvinneforeningene har hittil vært det betydeligste enkeltledd i misjonsarbeidet her hjemme. Det ville bli til stor skade for arbeidet, ikke bare hjemme, men også ute, om kvinneforeningenes innsats skulle avta.

Ingen annen grein av vårt hjemmearbeid har hvert år samlet så mange pengemidler. Allerede dette er av stor betydning. Mer er det dog at disse foreningene i særlig grad har betydd samarbeid, samfunn og forståelse. I så henseende har kvinneforeningene vært meget viktige. Gjennom de regelmessige foreningsmøtene har medlemmene fått kunnskap om arbeidet i vårt land og om forholdene i fremmede land. Framfor alt har

Koprëitan.

Amdahl.

K. O. Kornelius.

Våre ledere takker og hilser misjonskvinnene.

foreningene vært middel til kristelig vekkelse og kristelig fornyelse for medlemmene. Ved Guds ords lesning, bønn og sang og gjennom beretninger om evangeliets gjerning blant fremmede folk, er medlemmenes tros- liv født, styrket og fornydd. Den kristelig byggende side i kvinneforeningenes virke har vært mer i det skjulte, men av aller største betydning. Det vil vedbli å være det, så sant foreningenes virke samles om forkynning av Guds ord og lesning av beretninger om Guds frelse av alle folkeslag.

Kvinneforeningene har vært arnested for forbønn for misjonærene og for misjonsarbeidet. Blant kvinneforeningsmedlemmene har misjonærene under sitt opphold her hjemme funnet mennesker, som både besatt stor misjonskunnskap, brennende kjærlighet til gjerningen og var trofaste i for- bønner. Denne oppgaven er særlig viktig nå når misjonærene og arbeidet der ute stilles på særlig prøve. De som kjenner forbønnens mektige verdi, vil vite at den er av særlig betydning i denne tiden. Både misjonærene og de kristne på misjonsmarken trenger forbønn her hjemme. Derfor bør kvinneforeningene fremdeles regelmessig samles og særlig bære arbeidet ved sine bønner.

Så har kvinneforeningene sin oppgave i å holde troen på misjonsarbeidets framtid oppe iblant oss, — ikke bare troen, men også forbønnen. Det må bankes på den lukkede dør, så skal den snart åpnes til en rik framtid for misjonsarbeidet.

Einar Amdahl.

Åndelig beredskap.

En arbeidsordning som har stått sin prøve i hundre år og ved jubileet ennå er i sin friskeste arbeidsform, har krav på ganske særlig oppmerksomhet.

Kvinneforeningenes mest iøynefallende arbeid er selvfølgelig hendingmisjonen, og den innsatsen de har gjort her kan vanskelig overvurderes. De har stått og står i første rekke blant dem som arbeider for å virkeliggjøre Jesu misjonsbefaling.

Men vi skal ved dette høvet også minne hverandre om den store betydning de har når det gjelder å bringe evangeliet til vårt eget folk. Hvem står folket nærmere enn kvinneforeningene? Er ikke nettopp disse med sine møter omkring i hjem-

mene på en særlig måte døren for evangeliet inn i de tusen hjem?

Det knytter seg i denne forbindelsen de største muligheter til for-

Stengd dør - open dør.

Frå krinsmøtet i Trøndelag krins.

Det var under ålvor, men også med takk til Gud at misjonsvenene i Trøndelag samle seg til krinsmøte i Trondheim søndag 18. august. Møtet var opphaveleg tenkt halde på Steinkjær 7.—9. juni. Men så mykje vart i år onnorleis enn tenkt. Denne vakre byen ved enden av Trondheimsfjorden ligg øydela. Med kommunikasjonane er det mange stader vanskeleg. Difor vart møtet lagt til Trondheim. Og det var gildt å sjå at så mange kom seg avstad til møtet. I alt møtte 120—130 deputerte og elles mange andre, so Frue kyrkje var godt fullsett under gudstenesta føremiddag, likeeins «Salem» under ettermiddagsmøte.

Sokneprest Blaker forretta, og tilsynsmann Smebye tala over teksta for dagen: «Eit nytt bod gjev eg dykk at de skal elska kvarandre.» Det var i sanning eit nytt bod Jesus gav. Me kan elska oss sjølve, våre næraste. Men alle? Jesus ikkje berre seier at me skal elske. Også andre religionar seier det same. Men Jesus gjev oss det nye sinn som kan elske. Kjærleiken var eingong det sanne kristenmerke. Er det avdi dette merket ikkje finst at me har fått så mange andre? I dei siste tider skal kjærleiken verte kald. Tilsynsmannen syntte vidare ved døme frå Kina korleis dette nye sinnelag som Jesus gav, kunne omskapa så det omspana alle, også fiendane. — Jesu kjærleik er utan grenser. Den spaner over alle land, over alle hav. Det er sagt at misjonen er kjærleiken sitt overskot. Nei, eit slikt overskot får me aldri. Difor må me nytte den kjærleik me til kvar tid får. — Me misjonsfolk har ikkje grunn til å tape motet. Me går i Guds arbeid. —

I offer kom inn ca. kr. 880,00. Til slutt var det altergang. Og mange var det som gjorde seg bruk av dette styrkemålet.

Kl. 16 fortsette så me eit stutt forhandlingsmøte i «Salem». Krinssekretær Holte opna møtet med salme 46. Klokkeaksnes vart vald til ordstyrar og emisær Olsbø og Ole

eningenes arbeid. Rett ledet og drevet kan de tjene til å føre det gode budskapet inn i hjemmene og folkelivet bedre enn noen annen. Kvinneforeningene med sitt klare, evangeliske kall står i folkelivets sentrum. Og fordi de for en stor del består av mødre, er de på en gripende måte folkelivets utspring.

Derfor vil vi nå på hundreårsdagen ønske og be at alle kvinneforeningene må være tent av Åndens glød. At denne hellige ild må få brenne høy og klar i hver forening og hvert foreningsmøte ut over hele landet. Nå mer enn noensinne i vårt folks og vårt misjonsarbeides historie trenger vi slike gudslivets arnesteder, hvorfra det kan varme og lyse for små og store, for unge og gamle.

At kvinneforeningene ved Guds nåde må fylle også denne oppgaven, er mitt inderlige ønske til alle foreningsledere og foreningsmedlemmer over hele landet. På den måten skal foreningene fullt ut løse sin misjonsoppgave.

Liksvil jeg gjerne få lov å si det som jeg antar lever i misjonsfolkets tanker nå, at kvinneforeningenes framgang og trivsel er et av de første mål i vårt hjemmearbeid.

Ole Koprëitan.

Fløttum til referantar. Til nye lemer av krinsstyret vart valde: Prost Aune, Melhus og fru res. kap. Hesselberg, Trondheim. Varamenn: Bakermester Sand, frk. Sten, kjøpmann Wold og kjøpmann Lian. Representant for ungdomen: Lærer Høglo, med bonde Olav Østgård og bakar Storler som varamenn. Ungdomsrådet: Sokneprest Tangvik, Hegra, og emisær Morken, Skaum. med syster Ellen Leinslie og lærar Hummelvold som varamenn.

Me fekk så eit stutt utdrag av årsmeldinga ved krinssekretær Holte. Innkoma i året som gjekk var kr. 188 865,15. Det er ein nedgong frå året før på kr. 22 000. Den svikt kjem særleg i testamentariske gaver. Ein nedgong på vel 17 tusund kr. Dei ordinære gavene har derimot halde seg bra.

Krinsmøtet gav krinsstyret rett til å ta avgjerdsle i saka frå hovedstyret om brigde av valreglane.

Etter framlegg frå biskop Støren sende møtet helsing til formannen i krinsstyret, sokneprest Tangvik, som den dagen tok over sitt nye soknekall, Hegra.

Så fylgde eit oppbyggeleg møte. Biskop Støren tala over eit ord for dagen, Luk. 10, 38: «Plei han vel, og det meir du legg ut skal du få att av meg når eg kjem attende.» — Mange er i dag fallen mellom rovarar, også her hjå oss. Dei lid på lekamen, mange fleire lid på si sjel. Plei han! lyder det til oss. Størst er nauda mellom dei som aldri har høyrd om han som kan hjelpe. Difor må me ikkje slutte, men finne nye vegar i arbeidet, så me kan halde fram. Og me har ingen grunn til å tape motet. Han sjolv vil gje oss att det me legg ut når han kjem attende!

Misjonær frk. Sara Ree som nå etter ei lang og vanskeleg reise nett er attkomen frå Kina, bar så fram ei helsing frå eit folk i naud, men også frå eit folk der den himmelske vona tar til å lyse. — «Så lenge me har

Forts. side 8.

Fra den ringe begynnelses år.

Spredte trekk av gamle dokumenter.

Intet som er nytt og uprøvd kan slå igjennom uten at mange veier prøves og de beste velges ut. Ufullkommenheten ved all menneskelig ordning fører det med seg. Og da kvinneforeningene for misjonen var noe nytt og uprøvd, møter en også litt av famlinger etter de beste veier å gå.

Med den stillingen kvinnene hadde i samfunnet ved midten av forrige hundreår, måtte dette nye påfunnet virke fremmed og tvilsomt for mange. Prøver en å sette seg litt inn i forholdene den gangen, vil en finne at selv mange som virket for kvinneforeningens utbredelse, så på dem som et arbeidsmiddel en måtte være varsom med. Det er således påtagelig hvor ofte den tanken settes fram at kvinneforeningens viktigste oppgave var å være «vekkende røster til å framkalle den slumrende interesse for misjonen». Men de måtte helst ta sikte på å gjøre hjemmene til arbeidssentre for misjonen. Hus- eller familieforeningene var det ideelle, hvor både menn, kvinner og barn kunne samles omkring oppgaven i Guds rike.

Ett av de klareste vitnesbyrdene om denne usikkerheten har vi i bispinne Henriette Gislezens lille skrift «Den kvindelige Virksomhed for Missionen.» Boken ble trykt i 1853 og var tilegnet «Deeltagerne i den, den 18de April 1853, opløste Missions-Kvindeforening, i søsterlig Kjærlighed.»

Bispinne Gislezen, som den gang ennå var enke og het fru Glückstad, uttaler seg i dette skriftet om den foreningen hun selv har stiftet, men som nå ble oppløst. Hun er ikke i tvil om at der hvor det var blitt slike foreninger, hadde de overalt vært til velsignelse og gagn. Men de må alltid «bevare den størst mulige Enfoldighed og simpelhed i Indretningen af alle Forholde, blive saa meget som muligt indenfor den strængeste Kvindeligheds Grændser. Saadanne Functioner og Benævnelser som «Ordfører», «Secretær» og «Kasserer», vilde ligesaa let kunde undværes og undgaaes i en Kvindeforening, som de vanskelige vilde undgaa at fremkalde et Smil, der hvor de i en sådan findes.»

Dette er altså skrevet av en kvinne som alltid senere var utrettelig i å virke for nye kvinneforeninger. Selv hos henne er det en viss usikkerhet overfor det arbeidsmidlet hun selv mener har vært til velsignelse og gagn. Og på oss virker det bent fram litt pussig når hun er så redd for at kvinneforeningene skal ha formenn og styremedlemmer. Hos oss er det vel nærmest tankegangen hennes om dette som vanskelig vil unngå å framkalle et smil. Gud har jo vist at han både kan og vil bruke kvinneforeningene i sitt rike, så for oss står jo alt dette i en ganske annen klarhet enn for dem som hin gang måtte begynne arbeidet mot strømmen.

En tanke som måtte trenge seg inn på kvinnene i den ringe begynnelses år, var også den om nytten av alt sammen. Hva betydde det for misjonens hellige sak om det kom noen få kvinner sammen tre timer hver første og tredje mandag i måneden for å arbeide? Fru Gislezen forteller et vakert og rørende trekk fra den foreningen hun skriver om.

«Er der Nogen af Eder, mine Kjære, som kan mindes en af de første Gange vi vare sammen, da vi end-

De første avleggerne av Gustava Kiellands forening i Lyngdal. Den delte seg nemlig i to foreninger. Den til venstre, Roms kvinneforening, har sine møter i prestegården. Foreningen til høyre har sine møter i Grøndokka.

nu vare faa, og vore nylig begyndte Missionsarbeider saa smaae og ringe, at Nogle af os, halv i Tvivl og halv i Haab, spurgte, om der ogsaa virkelig, ved de faa Timers Arbeide om Maanednen, kunde komme noget Gavnligt ut derav med Tiden? «Lader de smaae Bække løbe sammen!» raabte Een smilende, og inden vi saa os for laa alle vore smaae Halve- og Fjerdedeels- og Ottendedeelsarbeider, det Ene ovenpaa det Andet, i en ikke saa ganske unanseelig Bunke endda, foran os paa Bordet. «O, see den store Elv!» lød det nu jublende fra flere Munde, og spøgende, hjertelig Glade og befriede fra al mismodig Tvivl, rakte vi hinanden Hænderne over de mange smaae Bække, og lovede hverandre, aa vi troligen og stille og glade i Haabet skulde gjøre Vort, og overlade Resten til Herren.»

Tiden har vist at de mange bekene er blitt til den store elva. Nå er det kvinneforeningene som bærer en vesentlig del av hedningmisjonens budsjett. Arbeidsformene har nok skiftet en del siden da, men resultatene er de samme, nyvunne sjeler for Gud blant de hedenske folkeslag. Nei, det var riktig og er riktig gjennom alt mistot og alle skuffelser og magre år å virke stille og glad i håpet. Herren vil gjøre sitt og velsigne fruktene.

Misjonsarbeiderne spiller mange steder ikke den rollen lenger som de

gjorde for en tid siden. Og ingen steder betyr de nå det samme som i de første kvinneforeningenes tid. Da var møtene virkelige arbeidsmøter, hvor hendene var travelt opptatt. Fru Gislezen forteller om denne iherdige virksomheten i foreningen sin, og likedan har det jo vært i de mange andre også: «Oprives, plukkes, kartes, spindes skal Ulden, tvindes, hesples, nøstes skal Garnet inden du deraf kan strikke de Strømper eller de Vanter, som du til Missionen vil forfærdige.» Noe av dette ble selvsagt gjort hjemme, men kvinnene på landsbygda kom til møtene med rokken på ryggen og med ull og karder for å arbeide. Litt famling og usikkerhet var det jo også omkring dette. Det var ikke alltid det høvde å sende tykt, hjemmevevd vadmél eller tykke ullstrømper til klær for hedningene. Men mye av misjonærenes utstyr ble skaffet av kvinneforeningenes flittige hender gjennom årrekker. Gustava Kiellands forening i Lyngdal finner en således i gavefortegnelsen i Misjonstidende for desember 1851. Foreningen hadde «forarbeidet for at oversende vaare Missionærer: 47 bluser, 31 $\frac{3}{8}$ Alen blaat Vadmél, 50 Alen Lin-Lærred, 90 $\frac{1}{2}$ Alen Strye-Lærred, 12 $\frac{1}{4}$ Alen Bomulds-Lærred, 22 Alen Uldstof og 80 Par Strømper».

Hvor mye av dette som skulle være til misjonærenes bruk får stå hen. Med de skiftende tider gikk en

Rokkene surrer fremdeles i Kvarekval kvinneforening på Voss.

mer over til å selge arbeidene ved utsalg her hjemme, og inntekten av de flittige henders strev ble så sendt til misjonskassen. Også her måtte en prøve seg fram. Men hvem vet, kanskje nye tider igjen vil kreve andre arbeidsformer enn dem vi har funnet best i dag!

Men i en ting har det ikke vært noen famling eller usikkerhet helt fra kvinneforeningenes første dag. Det er når det gjelder å bygge arbeidet på Guds ords grunn. Møtene har alltid vært holdt under bønn og sang og med Guds ords forkynnelse. Også om dette skriver fru Gislezen: «Kjære søstre! Vi have tilbragt mange Timer sammen, og vi have havt det godt med hinanden; således, som man altid har det, naar man efter Apostelens Befaling, lader Guds Ord boe rigeligen iblandt sig, synger glade og yndige Lovsange for Herren i sit Hjerte og med sin Læbe, og samles og atter skilles ad i Jesu navn.»

Og det har heller ikke vært noen usikkerhet eller famling når det gjaldt misjonskunnskapen som foreningens medlemmer følte trang til. Helt fra begynnelsen av har det vært vanlig å lese meldinger og brev fra misjonsmarkene fra Misjonstidende eller andre kilder. Hvilken kjærlighet man omfattet disse nyhetene med vitner også skriftet om den kvinnelige virksomheten for misjonen. Det sies at ingen kan beregne velsignelsen som kan flyte av misjonslesningen. Likaså ser misjonskartet ut til å ha vært livlig brukt. Det framstilte hedningverdenen i sort, mens misjonsstasjonene var hvite stjerner mot denne mørke bakgrunnen.

Fru Gislezen skriver om misjonsbladene: «De, i saadanne Blade, med Troskap og Overbevisning fremstilte Sandheder, have ofte i sin magt dybt at gribe Gemyttet. I vide selv, hvor ofte dette har været Tilfældet med hvad her er bleven forelæst; hvorledes den stedse klarere Kundskab, som vi derved erholdt, om de mange forskjellige Hedningefolks ulykkelige Tilstand rundt omkring os, ogsaa stedse klarere lod os erkjende, baade hvor lykkelige vi selv vare ved at besidde Evangeliets Lys, og just derved tillige, hvor inderlig det burde og maatte ligge os paa Hjerte, at det ogsaa blev Hedningerne tilsendt.»

På ordets og misjonskjærlighetens grunn har kvinneforeningsvirksomheten vokst seg fram fra den ringe begynnelses år av og inntil i dag. Og på dette grunnlaget må den leve og arbeide, så sant Gud skal kunne bruke dette arbeidsmidlet i sitt rike. Det kan bli omveltninger og tidskifter som krever at arbeidsmåtene endres. Nye tider kan stille nye krav, det kan igjen bli usikkerhet og famling. Men grunnlaget blir alltid det samme. For igjen og til slutt å sitere Henriette Gislezens ord:

«I Kjærlighed, den Kjærlighed, der ikke oplæses og ikke søger sit Eget, men i Alt kun hvad der er Andres Beste, ville vi, uden i mindste maade at blande vort eget Jeg ind deri, eenfoldigen give, bede og arbeide.»

J. B. R.

Frykt ikke du lille skare.

Koralmessig.
Bl. kor.

Tekst av stiftsprost Henry Ussing.

Alfred Lunde.

Frykt ik-ke du lil-le ska-re, om jor-den ryster i grunn! Det
går gjin-nem strid og fare re frem mot din for-løs-nings-stund.

Frykt ikke du lille skare,
om jorden ryster i grunn!
Det går gjennom strid og fare
frem mot din forløsningstund!

Enn er vi dog fler enn trende,
som ærlig på Jesus tror,
og inntil jorderiks ende
forkynnes hans frelses ord.

Når tusen års sæd må ramle,
og samfunn rystes av ledd,
når fienden sin makt vil samle
og folkene engstes derved.—

Enn høres dog salmer bruse,
enn vaier korsets flagg, —
enn står våre kirkehuse,
enn feires dog «Herrens dag».

Enn kjennes der dype lengsler,
enn kan der en nådetid gry.
Men kommer de siste trengsler,
vi løfter vårt blikk mot sky.

Når frafallets bølge stige,
og mørkets hære slår leir,
da kommer vår drott i sitt rike,
da skuer vi lysets seir!

Gustava Kiellands grav i Skien.

Under denne steinen
hviler Gustava Kiellands
støv. Den lyse bjerkestam-
men bak gravkorset er et
talende symbol på det livs-
verk som skulle gro på hen-
nes grav.

Den ringe begynnelse
har vokst til et vidtfor-
greint tre, som for tusener
ble den bakgrunnen hvorpå
korset fikk lyse fram.

På steinen står det inn-
hogd:

«Selv en velsignelse blev
hun mange en velsignelse.»

Kvinneforenings- jubileet 15. septbr.

Som før kjend vert 100-årsjubileet
for Gustava Kielland og kvinnefor-
einings-rørsla høgtida i Lyngdal sun-
dag den 15. september. Sokneprest
Svennevik gjer merksam på at tilhøva
hev gjort det naudsynt med eit par
endingar i programmet for dagen.

Det ser no slik ut:

Gudsteneste kl. 11 ved biskop
Maroni og soknepresten. Ofring til
Det norske misjonsselskap.

Like etter gudstenesta vert det lagt
krans på sokneprest Kiellands grav
ved sokneprest Svennevik.

Kl. 16 vert det avduking av min-
nesteinen over Gustava og Gabriel
Kielland. Sokneprest Svennevik gjev
ei stutt utgreiding om arbeidet med
minnesteinen, og overleverar denne til
formannen i N. M. S.s hovudstyre,
domprost Kornelius, Stavanger, som
tek imot steinen på vegner av N. M. S.,
held avdukingstalen og overleverar
minnesteinen til Lyngdal misjonsfor-
eining, som hev teke på seg å halda
steinen ved like. Formannen i Lyng-
dal misjonsforeining tek imot minne-
steinen på vegner av Lyngdal mi-
sjonsforeining. Stutt tale av fru sok-
neprest Gundersen.

Like etter avdukingshøgtida (kl.
17) vert det fest i kyrkja med tale av
sokneprest Ekeland, fru Gundersen,
domprost Kornelius, krinssekretær
Haugsgjerd m. fl. Det vert servera
mat og kaffi.

Lyngdal songkor vert med ved
gudstenesta og festen.

Det er søkt til Norsk rikskring-
kasting om å få kringkasta gudstene-
sta og avdukingshøgtida.

Så signe Gud denne dagen, så han
vert til styrking og kveik for misjons-
arbeidet.

Sambandsstatene og den lutherske misjonen.

Formennene for de forskjellige lu-
therske organisasjoner i Sambands-
statene og medlemmer av komiteen
for den amerikanske lutherske ver-
denskonvensjon skulle etter melding
fra Amerika samles i Chicago den 13.
mai for å drøfte hjelp til de lutherske
misjoner over hele verden.

I meldingen heter det at siden rus-
serne trengte inn i Finland, har den
amerikanske lutherske verdenskon-
vensjon sendt mange tusen dollars til
Finland og de finske misjonsmarker.
Kort etter at krigen hadde bredt seg
til Skandinavia, ble det sendt 2000
dollars til India til støtte for dansk og
svensk misjon der.

Konvensjonens ledere er av den
mening at lutheranerne i Statene blir
nødt til foreløbig å overta det fulle
ansvar for de lutherske misjonsvirk-
somheter som drives av Norge, Sve-
rige, Danmark, Tyskland og Finland.
Det vil si at de amerikanske kirkene
vil bli bedt om å støtte alle lutherske
misjoner i verden så kraftig de kan.

Det samlede årlige beløpet til
dette er ennå ikke beregnet, fordi det
ikke kan skaffes fullstendig opplys-
ning om behovet. Det er imidlertid
klart at det ikke vil være mulig å få
de enkelte misjoners budsjett i sin
helhet. Ikke desto mindre hevder de
lutherske lederne at arbeidet skal
oppretholdes til krisen er overstått,
selv om det må være på sterkt inn-
skrenket grunnlag.

Som en skjønner, dreier det seg
her om et annet og mer omfattende
tiltak enn den norsk-amerikanske kir-
kens storstilte hjelp til den norske
hedningmisjonen. Opplysninger om
hvordan drøftelsene falt ut, er ennå
ikke blitt kjent i våre land.

Kristendommen og religionene.

Alle de mange religionene kristen-
dommen møtes med på veien sin ut
over jorda, gjør hver på sin måte krav
på å bringe menneskene hjelp i det
store livsspørsmålet deres. Men de
gir alle en falsk trøst og et sviktende
grunnlag å bygge på.

En kristen kineser har framstilt
forholdet mellom kristendommen og
religionene ved en fortelling som er
meget treffende.

En mann falt ned i en brønn. Det
var ikke vann i brønnen, men det var
dypt og tykt mudder som han sank
lenger og lenger ned i jo mer han
strevde for å komme seg opp.

Så kom det en mann gående på
veien. Han hørte ropet fra den ulyk-
kelige og stanste og så ned i brønnen.
Så sa han til mannen: «Hva har du
å gjøre der? Denne erfaringen vil
lære deg at det bare er dumt å begi
seg ned i et slikt myrhull.» Han som
sa dette var Konfutse.

Deretter kom Buddha forbi. Hva
var så det beste han kunne si? Jo, det
var dette: «Kjemp! Kan du bare ar-
beide deg halvveis opp, så kan jeg
kanskje nå deg og trekke deg opp.»
Men mannen kunne ikke arbeide seg
halvveis opp av brønnen.

Neste mann som kom, var en av
vismennene i India. Hva hadde han
så å trøste med? — «Jeg håper at du

Selviørnektelse.

Matt. 16, 24.

Av O. Kopreitan.

1. *Hva er selviørnektelse?* — spesielt selviørnektelse i kristelig mening? Selviørnektelse er i grunnen hva ordet antyder: å nekte seg selv eller si nei til seg selv. Å si nei til seg selv er det samme som å si nei til egenviljen og til egenkjærligheten. (Dette kan en dog gjøre bare av moralske og psykologiske grunner). Det kan bare være et spørsmål om sjelelig disiplin, alminnelig menneskelig moral og karakterstyrke. — Og det er alt sammen verdifulle ting (så langt det rekker). Men det er enda intet ved dette som kan betegnes som kristelig. For at selviørnektelsen skal bli kristelig, må den være bestemt av forholdet til Jesus Kristus, slik at det er ansikt til ansikt med ham at vi sier nei til oss selv. Vårt nei til oss selv blir da samtidig et ja til Jesus Kristus og hans vilje med oss. Selviørnektelsens positive side, det som gir den kristelig betydning, er altså at vi i det vi sier nei til oss selv, overgir livet vårt til Jesus for at han skal være vår absolutte herre. Den kristelige selviørnektelse består i at vi oppgir all rett til oss selv og tar imot Jesus Kristus som herre.»

Vi har i N. T. en rekke paralleltanker til selviørnektelsen. For det første har vi Paulus' ord om å være «korsfestet med Kristus» eller «død med Kristus» (Gal. 2, 20, Rom. 6, 3—8). Vi kan dessuten minne om det nytestamentlige uttrykket «avholdenhet» (Gal. 5, 22, 1. Kor. 9, 25). Det greske ord som er oversatt med avholdenhet betyr egentlig selvbeherskelse. Vi vil jo lett forstå hvordan enhver selviørnektelse henger på det nøyeste sammen med selvbeherskelse og selvovervinnelse. Vi kan overhode ikke skille mellom selviørnektelse, selvbeherskelse, selv-overvinnelse og avholdenhet. Disse tingene hører absolutt med til det vi kan kalle kristenlivets disiplin, eller om dere vil kristen karakterstyrke. Praktisk vil alt dette vise seg i evnen til å kunne si nei til alle legemets lyster, være i stand til å herske over lystene, så en ikke ligger under for dem.

Det sterkeste uttrykket for denne kristenlivets disiplin har vi i Jesu ord om å hugge hånden av og rive øyet ut. Og videre i Jesu ord om å hate far, mor, hustru, barn, ja endog sitt eget liv. Det er et meget sterkt ord for selviørnektelse (Luk. 14, 26). Det vil si at intet av mitt eget, selv ikke det kjæreste og mest verdifulle, må få komme i veien for samfunnet med Jesus. Det må aldri innrømmes noen rett over oss framfor den retten som Jesus har. Alt det som vil skille oss fra Jesus, blir våre fiender. Derfor her det sterke og som

må få det bedre i en kommende tilværelse.»

Så kom Muhamed. Han sa: «Enten du kommer opp og blir frelst eller du synker ned og dør, så finn deg i det. Det er i begge tilfeller Allahs vilje som skjer.»

Til sist kom Kristus. Han steg selv ned i brønnen, la armen sin om livet på mannen, løftet ham opp og hjalp ham på fast grunn. Så sa han til ham: «Se, jeg vil være med deg alle dager!»

det synes uforståelige uttrykket om å hate far og mor.

2. *Selviørnektelsen som disippel-vilkår.* Som vi legger merke til i Jesu ord både i Matt. 16, 24 og i Luk. 14, 26 f. f., så setter han selviørnektelsen som betingelse for at vi overhode kan være hans disipler. Bare den som fornekter seg selv kan være hans disippel og følge ham. Dette er en meget alvorlig og prøvende ting, og det tør hende at vi ikke alltid innrømmer denne sannheten den plassen Jesus har gitt den, når det gjelder vårt personlige forhold til ham. I Jesu ord forekommer selviørnektelsen bare i forbindelse med disippel-forholdet. Den har overhode ingen annen berettigelse og ingen annen mening. Merk her særlig Matt. 16, 24, hvor vi har følgende treklang: «Fornekte seg selv», «ta ditt kors opp» — d. v. s. gå inn under det absolutt og ubetingede ansvar som følger med å være en disippel og «følg meg!» Det er vårt personlige forhold til Jesus Kristus, vårt samfunn med ham. Det er i denne sammenhengen vi alltid må se og forstå selviørnektelsen. Se også hvordan Jesus setter selviørnektelsen i forbindelse med å vinne eller miste livet og med å ta skade på sin sjel (Matt. 16, 25—26).

3. La oss prøve å få litt mer klarhet over hvordan det kan være at nettopp selviørnektelsen spiller en sånn rolle som disippel-vilkår.

Jeg synes dette blir klartest for meg når jeg tenker på selvlivet, kontra gudslivet. Der er det tampen brenner praktisk talt. Det er krisen i alle kriser. Kampen mellom selvlivet med alt hva det inneslutter av selvhevdelse, egenkjærlighet, egoisme o. s. v., og gudslivet med dets egenart i ydmykhet og i lydighet mot Guds vilje, i renhet, i sannhet og i uselvisk kjærlighet. I en sum står kampen mellom de to tingene: å leve for seg selv, og å leve for Gud. Å være frelst og tro på Jesus og følge ham betyr å leve for Gud. (Rom. 6, 11 og 2. Kor. 5, 15: «Han døde for oss for at vi skal leve for ham.»)

Det må bli klart for oss at Guds vilje er livets eneste mening og mål. Det er intet berettiget og intet som har krav på å skje, intet som har livsrett, intet som har mening dypst sett, og intet som kan settes opp som mål uten Guds vilje. «Skje din vilje,» er alle bønners idé. Vårt bønneliv er virkelig bønn bare så langt som det har noe av dette i seg, fordi det er utelukket at noe annet enn Guds vilje i noe tilfelle bør skje. Å leve for Gud er det samme som å gjøre Guds vilje. Når vi ber «skje din vilje», da sier vi som Jesus sa: Ikke min, men din vilje. — Ikke meg og mitt, men deg og ditt, og dette gjelder ubetinget og helt igjennom. Tenker vi på selviørnektelsen i denne sammenheng, så kan en si at den er gudslivets negative side, mens lydigheten mot Guds vilje er den positive siden. Selviørnektelsen er lydighetens vilkår og har sitt mål i lydighet mot Guds vilje. I det hele skal vi merke oss at selviørnektelsen aldri har sitt mål i seg selv, den må alltid ta sikte på noe som har verdi. Og fordi det er Guds absolutte vilje vi har å gjøre med, blir både selviør-

nektelsen og lydigheten absolutt. Det vil si det gis ikke i noe tilfelle noe unntak. Vi kan ikke på vår side noen gang sette noen betingelse eller stille noen vilkår. Og når vi får nåde til å være ubetinget lydige, da skjer Guds vilje.

Før at selviørnektelsen ikke skal bli oss til en hindring eller noe som er over evne i vårt kristenliv, må vi alltid se den i den inderligste sammenheng med Kristi gjerning for oss og i oss, slik at vi hele tiden vet at det er Gud som handler. Det er Gud som virker i oss både å ville og virke etter sitt velbehag, selv der hvor vi skal arbeide med frykt og beven på vår frelse. (Fil. 2, 12—13). Selviørnektelsen blir en del av helliggjørelsen. Den er i N. T. hele tiden framstilt som Guds gjerning og ikke vår prestasjon. (1. Tes. 5, 23—24, Rom. 8, 1—4).

Gjennom selviørnektelsen i helliggjørelsen løser Guds frelsende nåde oss mer og mer fra selvlivet, så vi blir frigjort til å leve for Gud. Vi kan selvfølgelig aldri leve for Gud med egenviljen for styret. Men vi kan meget godt være opptatt med Guds gjerning og være i såkalt kristelig aktivitet under egenviljens herredømme. — Derfor er det så mye innen vårt kristenliv og vårt kristelige arbeid som må betegnes som *selvisk kristendom*. Ja, det ser slik ut som nettopp denne selviske kristendom — d. v. s. all kristendom og all kristelig aktivitet hvor egenviljen og selviske motiver gjør seg gjeldende og kanskje endog tar ledelsen — er en grunnskade i kristenlivet. Det hører hjemme blant de tingene som Paulus kaller gjernings-hellighet og lov-trelldom, og det vet vi at han dømmer sterkt. De som arbeider på de linjene, har intet med Kristus å gjøre, sier han. De er utenfor nåden og utenfor Kristus. Også når det gjelder å gjøre Guds gjerning må vi la Guds ord være levende og virkelig for oss når han sier at den som ikke fornekter seg selv, kan ikke følge meg, kan ikke gjøre min gjerning.

Selviørnektelsen er både til å begynne med og hele tiden den smale veien og den trange porten til det nye livet i Kristus. Det fins ingen annen adkomst. La det i denne forbindelsen bli klart for oss hvor farlig egenkjærligheten og egenviljen er. Vi har ikke verre fiender i vårt kristenliv.

Dersom vi ikke ærlig og alvorlig praktiserer en kristen selviørnektelse, vil hele vårt kristenliv forfuses, forflates og mislykkes. En disippel er den som gjør hva Jesus vil, og ikke en som gjør som han selv vil, en som har Jesus til herre og som ikke er sin egen herre. De som synes å følge ham på andre vilkår, er ikke hans disipler, kan ikke være det — sier han selv.

Vellukka sumarskule i Ulsteinvik på Sunnmøre.

Det norske misjonsselskap hadde i år sumarskulen på Sunnmøre Ungdomsskule, Ulsteinvik, frå 8.—11. august. Der vart vi godt mottekne av skulestyrar Hop med fleire viljuge hjelparar. Og det var eit gildt samvær frå først til sist. Vi merka Guds signing på ein sers måte gjennom heile kurset, på møta ikkje minst, men og i personleg samtale, i song og musikk og elles.

Sokneprest Julset frå Aukra held to mektige og åndsborne bibeltimar om trua.

Misjonssforedrag vart haldne av krunsekretær Gjønnes, som fortalde

Daglig bibellesning

Tal Herre, din tjener hører.

16. søndag etter tref. Joh. 11, 32—45. Jesus gråt. Han elsker oss. Han som hadde makt til å vekke opp den døde, greier også våre vansker. Han kommer alltid i rette tid. La oss takke Gud for hva han ga oss også oss i misjonsarbeidet gjennom Gustava Kielland.

Mandag 9. Luk. 9, 28—36. Forklarselen på fjellet skulle styrke både Jesus og disiplene til å klare lidelsen som skulle komme. Peter glemte aldri den stunden. 2. Pet. 1, 16—18. Be for våre årlige kvinnevener som skal holdes til høsten.

Tirsdag 10. Luk. 9, 37—43. Jesus gikk ned fra den himmelske herlighet for å lindre vår elendighet og makt. Når troen svikter, blir kraften borte. Den fås igjen ved bønn og faste. Mark. 9, 29. Be for de tusener av kvinnevener i vårt land.

Onsdag 11. Luk. 9, 44—45. Da Jesu lidelse kom, skulle det være til trøst for disiplene at Jesus hadde forutsagt det. Det var etter «programmet». Be for arbeidet blant kvinnene på misjonsmerkene.

Torsdag 12. Luk. 9, 46—50. Jesus har sine egne tanker om hva som er stort i verden. Mye av hva vi synes er stort, er ynkelig smått i hans øyne. Be for Norges mødre at de må hellige Kristus som herre i sitt liv og vise den nye slekt veien til ham.

Fredag 13. Luk. 9, 45—50. Ofte har Guds menighet syndet mot disse ordene av Jesus. Det har hindret hans rikes framgang, fordi arbeidere som kunne blitt til velsignelse, er støtt bort. Be for vår barneverden.

Lørdag 14. Luk. 9, 51—56. Her er Jesu syn på krig! Be om vekkelse for vårt folk.

frå Kina, og serleg la fram misjonens kall og oppgåve i dag. Gi akt på dine marsjorder. Det er ikkje no kall til å sjå tida an, men arbeida med det er dag.

Kveldsmøta var og haldne på ungdomsskolen, der salane var fylt av ein lyttande møtelyd.

Laurdagkvelden vart ei sjeldan høgtidstund, der so mange unge var samla om nattverdbordet. Før nattverden tala sokneprest Sverre Nilssen varmt og inntrengande.

Sumarskulen slutta med stemna i kyrkja sundag. Då var mykje folk samla frå alle kantar, so kyrkja var fylt til siste plass. Det var mannjamn oppslutning om misjonsofferet.

Siste møte for deltakarane vart ei gild kveldsstund. Då vart tida berre alt for kort for dei mange unge som nytta høvet å bera fram vitnemål. Mange var det som då takka Gud for desse dagane i Ulsteinvik, der dei hadde fått so stor hjelp i sitt trusliv. Og ikkje minst kom det fram at synet på misjonen var større enn før. Dei reiste heim att med det ynskje å få vera betre reidskap i arbeidet for Guds rike. Og som sokneprest Julset sa på stemna sundag: *Det er stort å få vera ung i dag og vera med i oppmarsjen for Guds rike.*

Ref.

Misjonsmuligheter i Brasil.

Brasil er offisielt et katolsk land. Men det er ikke særlig pregd av den katolske troen, og den katolske kirken har ikke lett for å vinne øre hos folket. Der hvor det imidlertid lyder en virkelig levende evangelisk forkynnelse, viser det seg at det fins mye åndelig hunger. Dessverre er det forholdsvis få protestantiske misjonærer i landet. Spiritistene og teosofene arbeider derimot energisk.

Tusener norske kvinner står i taknemlighetsgjeld til

Gustava Kielland

I år da vi feirer 100-års jubileet for kvinneforeningsbevegelsen i Norge, bør alle lese om henne som fikk hedersnavnet „kvinneforeningenes mor“ og hennes livsverk i

SÆDEN som bar hundrefold

Boka er skrevet av T. B. Ekeland, Johan B. Rian, Lina Lerheim, Lilli Blom Listor og Betty Hodneland.

Rikt illustrert.

Kr. 3,00, lb. kr. 5,00 + porto kr. 0,20.

Det Norske Misjonsselskaps Forlag

Fossom kvinneforening er 50 år.

Fossom kvinneforening i Østre Bærum hadde i mars sistleden virket i 50 år. — Dagen ble feiret med en fest på Fossom skole søndag 17. mars. Det var møtt fram representanter fra Oslo krets og naboforeninger, bygdas prester var også til stede. Av den oppleste beretning gikk det fram at

foreningen hadde arbeidd jevnt og trofast i de svunne 50 år.

Foreningen har møtene på omgang i hjemmene, og en av prestene har i alle år deltatt. De siste årene har pastor Storesund holdt andakt på møtene.

Leirdal misjonsforening

helsar hermed alle bladets lesarar. Foreininga er over 40 år. Til å begynne med var det då arbeidsforeining — dei kom saman til småe møter ein kvardag. Seinare vart det forandra slik at desse møter vart halde kvar fjerde sundag.

Ein av dei trufaste misjonsarbeidarar (Kristoffer Leirdal) gjekk heim til Gud den 30. juni, nær 80 år gamal. Han var med og stifta foreininga og har stade som formann i alle

desse åra. Han var ein av dei som stod trufast på plassen sin. Hans kall og sterke intresse for misjonen bar frukt.

Det ljøs som han fekk nåde til å tenda og lysa med vil me alltid minnast.

Fred over hans minne.

Må Herrens ande få gjennomstråla oss, og me fer vera ljøs i verdi.

E. L.

Utloddet.

I emalje brystnål, som er utloddet ved frk. Signe Andal, er vunnet av lodd nr. 139, Ragna Snekkevik, Bratholmen.

Trekningens riktighet bevitnes.

Fru Flaatten. Fru Magda Pedersen.

Stavanger Sparekasse

Stiftet 1850

Forvaltningskapital pr. 1/1 1939 ca. kr. 52 000 000
Egne fonds — 5 800 000

Inkasso. Formuesforvaltning
Sikkerhetsbokser utleies.
Almindelig sparebankvirksomhet.

SUNNY Brislingsardiner i Olje & Tomat. - Gaffelbiter, Appetitsild, Tomatpuré etc.

SUNNY: Det gode merke i hermetikk
NEPTUN CANNING CO.

Stort utvalg i
FRUKT - CHOKOLADE - KONFEKT
DROPS - TOBAKK - CIGARETTER

En detalj - En gross
J. HELLIESEN

Skagenkaia 12 — Telefon 3309

HETLAND SPAREBANK

Øvre Holmegate 8 — Stavanger

UTFØRER ALLE ALM. BANKFORRETNINGER

Bergens Misjons Hotell

Strandgata 124 — ved Nykyrkja

God og billig bustad for reisande. - 60 ljose unelege rom, matsal, kaffistova.

Andakt i salongen kvar dag. Ikkje rusdrykk. - Ikkje drikkepengar

Einaste hotell i Bergen, der alt overskotet gjeng til misjonen

Dreyers Grafiske Anstalt, Stavanger.

Nå gjelder det å drøye maten og pengene!

Også De bør kjøpe

ØKONOMISK KOKEBOK

av Laura Wathne, Alexandra Olsen og Marie Stensland, bestyrerinne og lærerinner ved Stavanger Kommunale Husmorskole.

Alle hjem må ha denne **KOKEBOKEN**

Den koster bare 5 kroner innbundet. Selges hos alle bokhandlere. — Ved innsendelse av beløpet direkte til Dreyers Forlag, Stavanger, vil boken bli sendt Dem portofrit

DREYER

Indremisjonshotellet i Haugesund anbefales.

Centralopavrmningsanlegg med varmt og kaldt v. på alle gjesterum. Godt kjøkken.
Telt. 1679 - Møllerveien nr. 11

Brødrene Pedersen A/S

Bredgaten 5 - Stavanger

Kjøp

hvad De har bruk for til utlodninger av sten-tøi, glass og porselen

hos oss.

Den beste sykkel får De kun hos **Gustav Stønsland** Løkkeveien 38 Sykkel & Sportsforretning Telefon 23609

Enforhandler av sykklene: „D. B. S.“ - „Tempo“ og „The World“. Godt utvalg i vinter- og sommersportsartikler.

DET NORSKE MISJONSSLESKAP

Hovedstyrets formann
Sogneprest K. O. Kornelius, Avaldsnesgt. 18 Telefon 24320
Kontorer: Asylgaten 10, Stavanger. Telefon:

Generalsekretær E. Amdahl } 20134
Hjemmesekretær O. Kopreitan }
Forretningsfører og hovedkassere }
B. Nøbling }
Litteraturskretær Johs. Skauge 22275
N. M. S.s bokhandel 21792
Forstander Dr. E. Birkeli 22307

Barnebladet:
Lærer I. Ytreland, Vedavågen.

Privatadresser:
Misjonsprest B. Nøbling, Stokkaveien 59.
Misjonsprest O. Kopreitan, Stokkaveien 65.
Generalsekretær pastor Einar Amdahl, Misjionsgården.
Misjonsprest J. Skauge, Rogalandsgaten 1.

Stengd dør - Fra s. 4.
mot vil me fortsetje å arbeide,» sa to av dei innfødde arbeidarane.

Deretter tala tilsynsmann Smebye om korleis denne situasjon verkar på arbeidet. Me er i ei vanskeleg tid. Så mange misjonsland står i store vanskar. Det er ikkje i dag berre ein strid om landegrensar. Men om åndelege verdiar. Men det som skjer er ikkje berre tillate av Gud. Det er Gud sjølv som handlar. Me som kjenner denne kampen seier: Frå det djupe kallar eg på deg, Herre! Dei siste 150 år er den rikaste misjonstid soga kjenner. Det finst i dag snaudt eit land der Guds namn ikkje vert nemnt.

Men nå? Skal det vere slutt med dette? Me har i alle fall på ingen måte nådd langt nok ut. Ein veg står open. Vegen om Guds kongsstol. Me må halde ut. Verste tida er også frå Gud. —

Til slutt takka nestformannen, klokkar Aksnes for møtet og las Openb. 3, 7 ff. Så tidt hørde me om dei opne dørene ved våre møte. I dag er me samla i dei stengde dørene sitt teikn. Me me berre ikkje stirre oss blinde på den stengde døra. Døra oppover er open. Også utover til arbeidet kan Gud ha ei open dør. Må me be Gud om å få sjå den døra som er open.

Biskopen lyste til slutt Herrens signing over oss.

I kollekt kom inn vel kr. 400,00, så det samla økonomiske utbytte vart nærare kr. 1300,00. — Det var et godt resultat som syner at misjonsvenene på ingen måte har tenkt å gje opp. —

Ei stengd dør. — — Ei open dør. — — Ja, må me alle nytte den døra som står open, så kanskje Gud om ikkje så lenge opner den døra som er stengd.

O. S. F.

Kvinneforeningslevne i Stavanger

torsdag 19. september.

Vi gjør oppmerksom på at vi må ha stevnet torsdag 19. sept. i stedet for 26. sept. som tidligere bekjentgjort. Vi er glad for at vi også i år